

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2208390-in-zweden-seks-hebben-met-iemand-dan-eerst-toestemming-vragen.html>

In Zweden seks hebben met iemand? Dan eerst toestemming vragen

ANP, 1 december 2018

Wie in Zweden seks met iemand wil hebben, heeft vanaf 1 juli volgend jaar daarvoor nadrukkelijke toestemming van diegene nodig. Vrijen zonder een expliciet *ja, ik wil*, kan dan reden worden voor een veroordeling.

De Zweedse regering neemt een 'toestemmingsclausule' op in de wet, in een poging aanrandingen en verkrachtingen juridisch strenger aan te pakken. De wet geldt voor alle seksuele handelingen.

Tot nu toe geldt in Zweden dat een weigering van seks, verbaal of non-verbaal, nodig is voor een veroordeling. De regering wil dat nu dus omdraaien: beide partijen moeten 'ja' zeggen.

Belang van de slachtoffers voorop

Het is een opmerkelijke stap van de Zweedse regering. Noodzakelijk zeggen ze, om seksueel geweld tegen te gaan. "We stellen hiermee het belang van de slachtoffers voorop", aldus de Zweedse premier Stefan Löfven. "We willen laten zien dat we aan hun kant staan."

Hij noemt het voorstel eigenlijk heel logisch. "Seks moet vrijwillig zijn, anders is het illegaal." Volgens de premier zullen met de nieuwe wet meer seksuele handelingen worden gezien als verkrachting. "En de straffen zullen ook hoger worden."

Het feit dat Zweden zo ver wil gaan, zegt ook wel iets over hoe nodig het kennelijk is.

Anke Laterveer, columnist

Het initiatief van Zweden roept veel reacties op. Ook in Nederland, merkt schrijver en columnist Anke Laterveer. "Op sociale media reageren mensen woedend. Ze vinden de wet bizar en belachelijk. Maar ze zouden zich juist kwaad moeten maken over al die vrouwen die met verkrachtingen te maken hebben."

Laterveer startte in 2015 de actie #zeghet tegen seksueel geweld. Ze heeft zelf een aanranding meegemaakt en schreef daar eerder [een openhartige column over](#).

Ze is positief over de Zweedse wet. "We hebben de afgelopen jaren allerlei middelen ingezet om seks zonder instemming tegen te gaan. Campagnes, voorlichting. Maar dat werkt dus niet. Het feit dat Zweden zo ver wil gaan, zegt ook wel iets over hoe nodig het kennelijk is."

Volgens Laterveer zou het heel normaal moeten zijn om elkaar om toestemming te vragen. "We vragen aan elkaar voortdurend hoe het gaat. Als het om seks gaat zou dat ook niet raar of gênant moeten zijn."

Want aanvoelen of iemand wel seks wil, dat is lastiger dat het misschien lijkt, zegt Laterveer. "Soms voelen mensen zich overrompeld of toch wat onder druk gezet. Het is niet altijd even duidelijk dat iemand toch niet wil."

Ze ziet de handhaving van de wet wel als een moeilijk punt. "Maar op dit moment is het ook niet te controleren of iemand nee heeft gezegd tegen de seks. Dus dat is ook niet te handhaven."

Moet je elke keer toestemming geven?

Willy van Berlo van kenniscentrum voor seksualiteit Rutgers denkt niet dat de Zweedse wet veel zal gaan uithalen. "Dit moet je niet willen vatten in wetgeving." Ze wijst daarbij ook op de handhaving, die volgens haar onmogelijk is.

"Moet je elke keer dat je seks hebt toestemming geven? En wat als je je halverwege bedenkt?" Volgens Van Berlo is het belangrijker om te investeren in preventie. "Natuurlijk moet je communiceren, maar dit is symboolwetgeving."

Anke Laterveer en Willy van Berlo schoven aan in Nieuwsuur om verder te praten over deze kwestie. Bekijk hier het gesprek:

In Zweden seks hebben met iemand? Dan eerst toestemming vragen